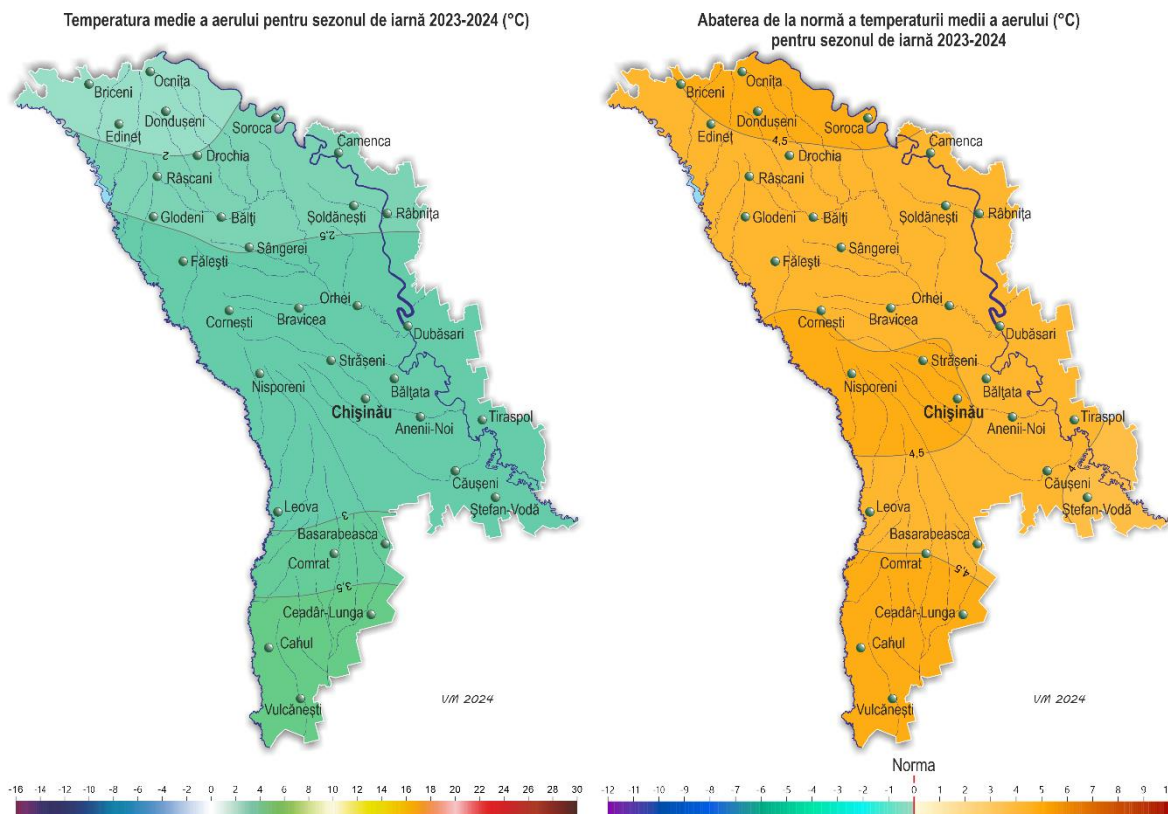

Condițiile meteorologice și agrometeorologice ale iernii 2023-24

Sezonul de iarnă 2023-24 în Republica Moldova a fost **anomal de cald și izolat cu deficit semnificativ de precipitații**. Trecerea stabilă a temperaturii medii zilnice a aerului prin 0°C, adică începutul și sfârșitul iernii meteorologice, în acest sezon nu s-a observat.

Temperatura medie a aerului pentru sezon a constituit în teritoriu +1,6..+3,9°C, fiind cu 3,9-4,9°C mai ridicată față de normă și se atestă a doua oară din întreaga perioadă de observații meteorologice.

Conform datelor SM Chișinău (perioada de observații 131 ani) temperatura medie a aerului pentru sezon a constituit +2,9°C (cu 4,7°C mai ridicată față de normă) și s-a plasat **pe locul 2** în șirul anilor cu temperaturi medii ridicate pentru sezonul de iarnă (fig. 1).

°C

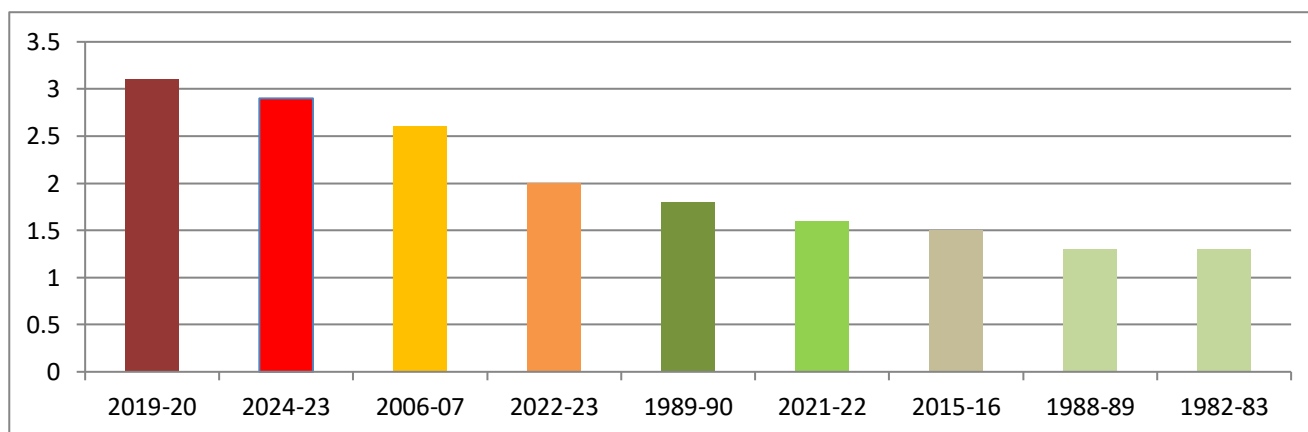

Fig.1 Șirul anilor cu temperaturi medii ridicate pentru sezonul de iarnă, SM Chișinău

Minima absolută a temperaturii aerului pe parcursul sezonului a constituit pe teritoriu **-18,6°C** (10 ianuarie, SM Bravicea), maxima absolută a atins **+19,0°C** (11 februarie, SM Tiraspol).

Vreme foarte caldă s-a observat în cea mai mare parte a lunii decembrie (fig. 2). Temperatura medie lunară a aerului a constituit +1,3..+3,8°C, ceea ce cu 3,0-3,5°C mai ridicată față de normă și se semnalează în medie o dată în 7-10 ani. Temperatura medie a aerului în decada a treia a constituit +2,7..+5,6°C, ceea ce a depășit norma cu 3,9-6,3°C și se atestă o frecvență în medie o dată în 10-30 ani.

Temperatura maximă a aerului pe 26 decembrie a urcat în teritoriu până la **+18,5°C** (SM Ceadâr-Lunga), ce în această decadă se atestă **pentru prima dată** din toată perioada de observații.

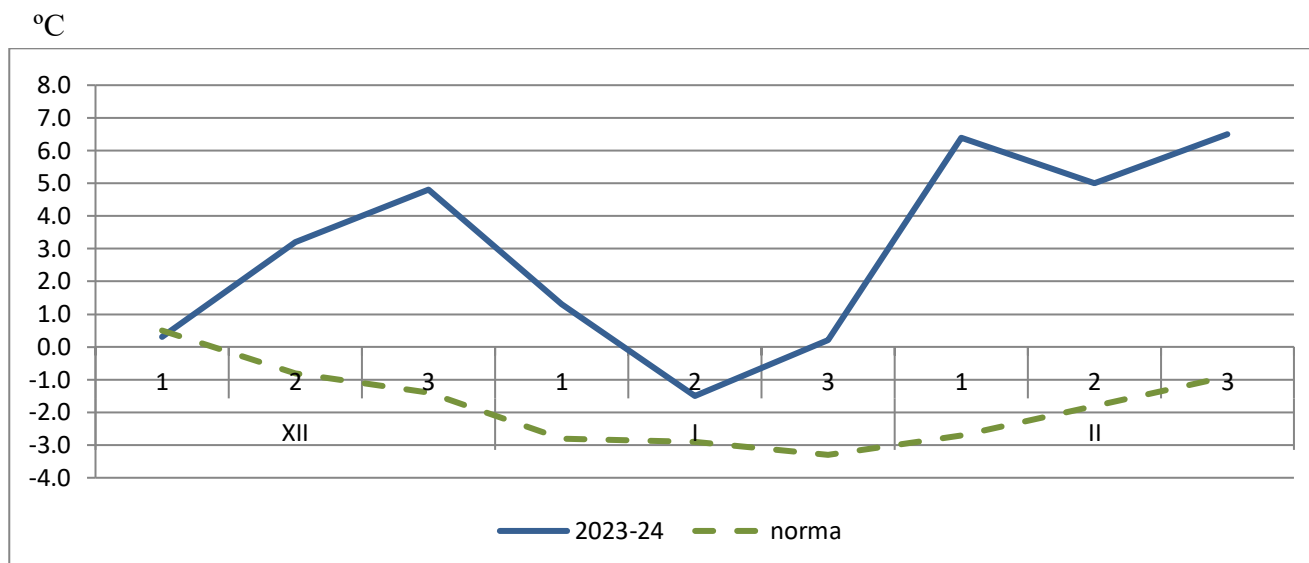
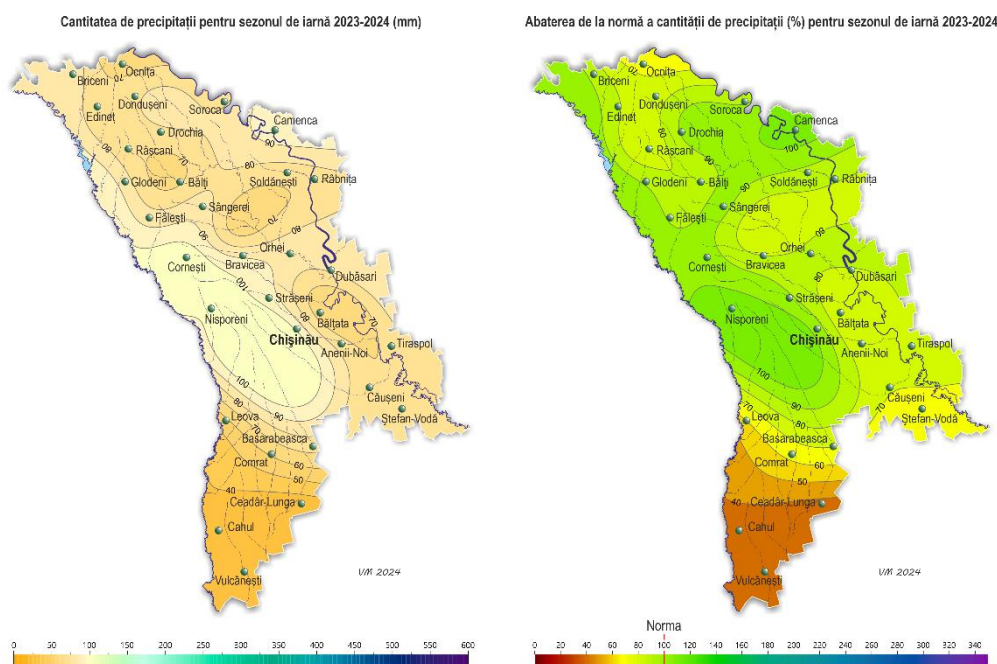

Fig.2 Temperatura medie decadică a aerului, SM Chișinău

Temperatura medie a aerului pentru perioada 1-7 ianuarie a constituit +3,0..+6,5°C, ceea ce cu 6,0-8,5°C mai ridicată față de norma și se semnalează în medie o dată în 10-30 ani. Temperatura maximă a aerului pe 4 ianuarie a urcat în teritoriu până la +16,0°C (SM Tiraspol), ce în această perioadă se atestă o frecvență în medie o dată în 40 ani.

Vreme anomal de caldă s-a semnalat și în luna februarie. Temperatura medie lunară a aerului a constituit +5,2..+7,2°C, ceea ce cu 6,5-8,5°C mai ridicată față de norma și se atestă **pentru prima dată** din toată perioada de observații. Temperatura maximă a aerului pe 11 februarie a urcat în teritoriu până la **+19,0°C** (SM Bălțata), ce în această perioadă se atestă o frecvență în medie o dată în 40 ani.

Cantitatea de precipitații pe parcursul sezonului pe 65% din teritoriu a constituit 75-105 mm (80-105% din normă), pe 25% din teritoriu, predominant în raioanele de sud, a căzut 60-70 mm (60-75% din normă). Izolat (SM Ceadâr-Lunga, Cahul, PAM Vulcănești) suma acestora nu a depășit **31-36 mm (30-35% din normă)**, ceea ce în sezonul de iarnă se atestă o frecvență în medie o dată în 15 ani (fig. 3).

Potrivit regiunilor țării cantitatea de precipitații a fost repartizată astfel:

- în nordul țării – în fond 75-95 mm (80-105% din normă), doar izolat – 65-70 mm (65-70% din normă);
- în centrul țării – în fond 75-105 mm (80-105% din normă), la SM Bălțata – 65 mm (70% din normă);
- în sudul țării – 31-70 mm (30-70% din normă).

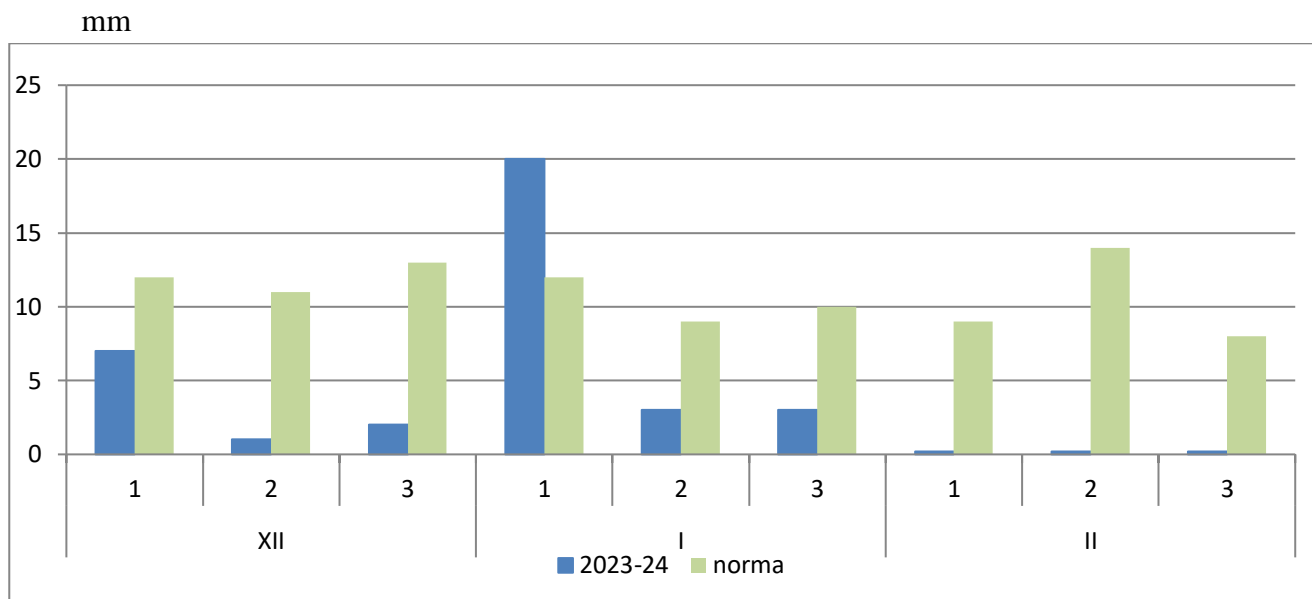

Fig. 3 Cantitatea precipitațiilor pe decade, SM Cahul

În perioada 7-10 ianuarie, pe cea mai mare parte a teritoriului țării s-au înregistrat **condiții complicate ale vremii**. Au căzut precipitații sub formă de lapoviță și zăpadă, s-au atestat intensificări ale vântului de până la 12-17 m/s și scăderea temperaturii medii zilnice a aerului (9-10 ianuarie) până la -9..-13°C.

Cantitatea precipitațiilor în intervalul menționat, pe 60% din teritoriul țării a constituit 30-58 mm (100-170% din norma lunară). În restul teritoriului, izolat în raioanele de nord și de sud, au căzut 15-25 mm.

Pe 8 ianuarie la SM Cornești și Chișinău s-au înregistrat **fenomene meteorologice extreme** sub formă de ninsori abundente cu cantitatea precipitațiilor de 23-26 mm în decurs de 12 ore.

Grosimea maximă a stratului de zăpadă pe platformele meteorologice s-a înregistrat la SM Bălți, Cornești, Bravicea, Codrii, Chișinău și Leova – 18-26 cm.

De asemenea, în această perioadă aproape pretutindeni s-au semnalat depuneri de polei cu dimensiunea 1-6 mm.

Ninsoare abundentă pe 8 ianuarie 2024, Chișinău.

Condițiile complicate ale vremii au provocat întroienirea drumurilor, formarea ghețușului și au îngreunat traficul rutier, deteriorarea firelor electrice.

Comparativ cu iarna anului 2022-23, temperatura medie a aerului în acest sezon a fost cu 1°C mai ridicată. Sezon analog după regimul termic este 2019-20.

Culturile de toamnă și plantațiile multianuale în decursul perioadei de iarnă s-au aflat în fond în stare de repaus vegetativ.

Condițiile meteorologice pe parcursul lunii decembrie au fost în fond favorabile pentru iernarea culturilor de toamnă și plantațiilor multianuale. În prima jumătate a lunii decembrie, culturile de toamnă s-au aflat în fond în stare de repaus vegetativ. În a doua jumătate a lunii, ca urmare a regimului termic ridicat, în majoritatea zilelor s-a semnalat vegetația slabă a acestora în orele diurne.

Temperatura minimă a solului la adâncimea nodului de înfrățire a culturilor de toamnă (3 cm), a scăzut până la 0..-2°C, fiind mult mai ridicată decât valorile critice (-15°C).

În majoritatea zilelor din decembrie solul a fost dezghețat. Doar la începutul perioadei, în jumătatea de nord a țării s-a atestat înghețul solului până la adâncimea 1-7 cm.

Pe parcursul lunii, plantațiile multianuale s-au aflat în stare de repaus vegetativ.

Condițiile meteorologice pe parcursul lunii ianuarie au fost satisfăcătoare pentru iernarea culturilor de toamnă și plantațiilor multianuale. Pe parcursul lunii, culturile de toamnă s-au aflat în fond în stare de repaus vegetativ. La începutul lunii, ca urmare a regimului termic ridicat, s-a semnalat vegetația slabă a acestora în orele diurne.

Temperatura minimă a solului la adâncimea nodului de înfrățire a culturilor de toamnă (3 cm), a scăzut până la -1..-4°C, fiind mult mai ridicată decât valorile critice (-15°C).

La începutul lunii ianuarie solul a fost dezghețat. În restul zilelor perioadei, pe teritoriul țării adâncimea de îngheț a solului a variat între 1-12 cm, spre sfârșitul lunii – 2-10 cm.

Învelișul de zăpadă pe terenurile cu culturi de toamnă s-a stabilit pretutindeni spre sfârșitul primei decade din ianuarie și s-a menținut în cea mai mare parte a lunii. Grosimea acestuia, pe cea mai mare parte a teritoriului țării a constituit 5-31 cm, izolat, preponderent în raioanele extreme de sud – 1-2 cm. În ultima zi a lunii, pe cea mai mare parte a teritoriului țării învelișul de zăpadă s-a topit, izolat grosimea acestuia pe terenurile cu culturi de toamnă a constituit 1-3 cm.

Pe parcursul lunii ianuarie, plantațiile multianuale s-au aflat în stare de repaus vegetativ.

La începutul lunii februarie, culturile de toamnă s-au aflat în stare de repaus vegetativ. Ca urmare a regimului termic ridicat, în perioada 5-10 februarie s-a reluat procesul vegetativ a culturilor de toamnă, fiind cu o lună mai devreme decât termenii obișnuiți.

La momentul reluării vegetației se atestau în fond fazele frunza a treia și înfrățirea, izolat – răsărirea. Spre sfârșitul lunii, la culturile de toamnă s-au semnalat fazele înfrățirea și frunza a treia. La plantele înfrățite s-au format în medie 1-2 tulpini. Înălțimea plantelor a constituit 10-16 cm.

Temperatura minimă a solului la adâncimea nodului de înfrățire a culturilor de toamnă (3 cm), a scăzut până la 0..-2°C, fiind mult mai ridicată decât valorile critice (-15°C). Pe parcursul lunii februarie solul a fost dezghețat.

Pe parcursul lunii februarie, plantațiile multianuale s-au aflat în fond în stare de repaus vegetativ. Spre sfârșitul lunii februarie, izolat la soiurile timpurii de cais, vișin și cireș s-a semnalat umflarea mugurilor.

Pentru stabilirea stării culturilor de toamnă, pomilor fructiferi și viței de vie în perioada iernatului, pe 12 februarie 2024 Serviciul Hidrometeorologic de Stat a colectat probe pentru creșterea și analiza lor.

Rezultatele creșterii culturilor de toamnă au demonstrat că procesul de iernare a decurs bine, pieirea culturilor de toamnă în general nu s-a depistat. Doar local pieirea acestora a constituit 1-2%, ce nu a depășit norma naturală (10%).

Pe cea mai mare parte a teritoriului cercetat, la culturile pomicole principale nu s-a înregistrat pieirea mugurilor floralii, izolat pieirea acestora a constituit 1-6%, ce nu a depășit norma naturală (15%).

Rezultatele creșterii lăstarilor viței de vie au demonstrat, că în cea mai mare parte a teritoriului cercetat, pieirea ochiurilor la soiurile tehnice de viță de vie în fond nu s-a observat, izolat pieirea acestora a constituit 4-10%, ce nu a depășit norma naturală (20%).